

EDUKACJA FILMOWA

Historia filmu

Film – utwór audiowizualny, składający się ze scen, które z kolei składają się z jednego lub więcej (do kilkudziesięciu) ujęć.

1895 rok – Wszystko zaczęło się 28 grudnia 1895 r. W tym dniu dwaj skromni fabrykanci materiałów fotograficznych bracia Lumiere -**August Marie Louis** (ur. 19 października 1862 w Besançon, zm. 10 kwietnia 1954 w Lyonie) i **Louis Jean** (ur. 5 października 1864 w Besançon, zm. 6 czerwca 1948 w Bandol) – francuscy chemicy, pionierzy kinematografii.

W **1895 roku** skonstruowali i opatentowali kinematograf i 28 grudnia w Salonie Indyjskim przy bulwarze Kapucynów w Paryżu przeprowadzili pierwszą w historii publiczną projekcję filmową. Pokazali oni kilkanaście króciutkich filmików, a wśród nich *Śniadanie*, *Wyjście robotnic z fabryki w Lyonie*, *Polewacza oblanego* oraz może najślawniejszy *Wjazd pociągu na stację w La Ciota*, podczas którego podobno widzowie siedzący najbliżej ekranu uciekali w popłochu, aby uniknąć zmiżdżenia przez sunącą prosto na nich lokomotywę. Za pierwszy film-gag (przypominający skecz) uznawany jest z kolei *Polewacz oblany*.

1902 rok – Za pierwszy film fabularny uważa się *Życie amerykańskiego strażaka* z 1902 r. Akcja już bardziej złożona (wieloscenowa).

W **1915 roku** rodzi się **postać wiecznego włóczęgi**, stworzona przez **Charlego Chaplina**.

1917 rok – Profesja scenarzysty rodzi się dopiero w 1917 r.

1927 rok – Przełomowym okresem jest rok 1927. Powstają **filmy dźwiękowe**, np. *Śpiewak jazzbandu, Król królów, Trubadurzy*.

Typy filmów

Film to bardzo obszerna dziedzina i można ją podzielić na wiele sposobów. Podstawowy i najbardziej popularny z nich to podział na rodzaje:

- film fabularny – aktorski film fikcji,
- film animowany – tworzony za pomocą klasycznych technik poklatkowych – rysunkowych lub przestrzennych (np. lalkowych i plastelinowych) lub najnowszych technik komputerowych – animacji 3D,
- film dokumentalny – film o treści niefikcyjnej, dokumentujący rzeczywistość,
- film oświatowy – dla celów dydaktyczno-instruktażowych,

W zależności od długości filmy dzielą się na:

- krótkometrażowe – do 22 minut,
- średniometrażowe – od 22 do 55 minut,
- pełnometrażowe – ponad 55 minut – przeciętnie 90-132 minut.

Dla telewizji powstają seriale telewizyjne złożone z wielu odcinków.

Jak powstaje film?

Jak powstaje film?	
Etapy realizacji	Twórcy filmu
I.	Scenariusz: scenarzysta, konsultanci Scenopis: reżyser, operator (kamery, światła, dźwięk)
II.	Próbne zdjęcia aktorów, kostiumy, dekoracje: dekorator filmu, fachowcy-rzemieślnicy Rekwizyty: rekwizytor Plan zdjęć: planiści Sprawy organizacyjno-finansowe: kierownik produkcji (producent)
III.	Zdjęcia w atelier i plenerze: charakteryzatorzy, garderobiane, oświetleniowcy, operatorzy kamer, operator dźwięku, sekretarka planu, klapser, reżyser, II reżyser, asystenci reżysera, kierownik zdjęć, pirotechnicy, aktorzy, statyści
IV.	Montaż, postsynchrony*: reżyser montażu Udźwiękowanie: kompozytor, montażyści przegrywają cały dźwięk do filmu na jedna taśmę Czołówka filmu, plakat, zwiastun: grafik, artysta plastyk, montażysta

*Postsynchron – uzupełnienie sfilmowanego wcześniej obrazu filmowego odpowiednim, synchronicznym dźwiękiem. Technikę tę wykonuje się zwłaszcza w plenerze, ze względu na nieprzewidziane przeszkody, np. odgłosy przejeżdżającego pociągu, szczekanie psów czy wiatr zbyt mocno uderzający w mikrofon.

Rodzaje planów filmowych

1. **Plan pełny** – ujęcie, w którym widoczne są całe postacie aktorów wraz z najbliższym otoczeniem.
2. **Plan ogólny** – ujęcie, w którym widoczna jest cała dekoracja i oddalone postacie aktorów.
3. **Plan amerykański** (inaczej **plan średni**) – ujęcie, w którym postacie aktorów widoczne są od kolan w górę. Jest najczęściej używanym sposobem filmowania aktorów w scenach dialogowych, gdyż w ten właśnie sposób normalnie w rzeczywistości widzimy naszych rozmówców, gdy znajdujemy się przy nich dość blisko.
4. **Plan bliski** (inaczej **półzbliżenie**) – ujęcie, w którym postacie aktorów widoczne są na tle dekoracji od pasa w górę.
5. **Zbliżenie** – ujęcie, w którym widoczne są tylko twarze aktorów (lub ręce, nogi) lub ukazane z bliska fragmenty dekoracji (np. okno, klamka).
6. **Wielkie zbliżenie lub detal** – ujęcie, które ukazuje tylko część, fragment twarzy aktora (np. oczy, usta) lub tylko mały fragment dekoracji (np. dziurka od klucza).

Ważne pojęcia związane z filmem

Kadr – przestrzeń ograniczona ruchami obrazu.

Ujęcie – odcinek filmu między włączeniem a wyłączeniem kamery.

Scena – całość filmowa złożona z ujęć.